

ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ЛОГІСТИЧНОЇ КОМПАНІЇ

В умовах високої конкуренції та наслідків світової економічної кризи важко переоцінити значення ефективного логістичного менеджменту для будь-якого підприємства незалежно від галузевої приналежності. При цьому неминучі зміни рівня ефективності логістичних бізнес-процесів вимагають здійснення відповідного аналізу, контролю і прийняття адекватних управлінських рішень. У світовій практиці управлінської діяльності дієвим інструментом для досягнення цих цілей визнаний логістичний аудит.

Налагоджена система логістики на підприємстві передбачає наявність висококваліфікованого та компетентного персоналу, сучасного складського і транспортного устаткування, високопродуктивних технологій. З різних причин ще не всі підприємства або компанії готові до реалізації системних проектів в області логістики: не готова сама організація, система управління, персонал. З іншого боку, консультанти з логістики, як правило, пропонують рішення в тих функціональних областях, в яких вони компетентні

Системний логістичний аудит більше затребуваний для промислових підприємств, що реалізують широкий комплекс функцій, пов'язаних із закупівлями, виробництвом і збутом продукції, а також для великих торгових компаній. Проте, останнім часом відзначається зростаюча зацікавленість в цій послугі середнього і малого бізнесу.

Багато зарубіжних та вітчизняних вчених і практиків зачіпали в своїх роботах проблеми логістичного аудиту. Серед них можна виділити Біліченко В. В., Буреннікова Ю. Ю., Зірянова В. В., Інютіна К. В., Ларіну Р. Р., Окландера М. А., Посилкіна О. В., Сергєєва В. І., Ташбаєва І. Е., Хромова О. П. та інших. Однак кожен з них розглядав певний аспект цього економічного інструменту, виходячи з поставлених завдань.

При цьому, як будь-яке нове поняття, логістичний аудит збагатився безліччю визначень і трактувань з позицій науки і практики, що в цілому позитивно, так як характеризує розвиток і інтерес до цього явища. Одночасно потребує деталізації питання внутрішнього аудиту системи управління якістю.

Метою дослідження є вивчення особливостей проведення внутрішнього аудиту системи управління якістю логістичної компанії.

Логістичний аудит – перспективний інструмент аналізу в логістиці, який дозволяє виявляти приховані проблеми всіх складових ланцюжка поставок, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки і пропонувати шляхи вирішення цих проблем як на рівні всієї логістичної системи (підприємства), так і в окремих функціональних областях.

Однією з характерних рис логістичного аудиту є відсутність єдиного алгоритму і методики його проведення на підприємствах, а результати логістичного аудиту повинні задовольняти завчасно поставленим цілям.

Ключовий принцип логістичного аудиту – просування від загального до конкретного: від глобальних цілей і показників операційної роботи до причин низької ефективності, продуктивності і втрачених можливостей і тільки після цього – до детального дослідження обраних сфер діяльності підприємства. Відповідно до цього принципу вивчаються поточні стратегії і цілі компанії, які можуть вплинути на логістику або на які, навпаки, може вплинути логістика.

У ході аудиту виявляються сильні і слабкі сторони логістичної системи підприємства; визначаються позитивні і негативні тенденції; виявляються можливості для розвитку та оптимізації діяльності; уточнюються випадки неефективного використання ресурсів; проводиться оцінка рівня конкурентоспроможності продукції (послуги) і підприємства і т. д.

В загальному розумінні під аудитом розуміють системний процес отримання та оцінки об'єктивних даних про економічні дії і події. Аудит встановлює рівень їх відповідності заявленим критеріям і надає результати зацікавленим користувачам. Синонімами терміна є «дослідження», «діагностика», «вивчення» [2].

Аудит логістики – це метод ідентифікації існуючих невідповідностей між декларованим та фактичним станом, впроваджуваних або функціонуючих логістичних систем, а також оцінки їх результативності [21]. Логістичний аудит в такому представленні охоплює дослідження логістичної системи відносно прийнятої моделі і положень, з метою, по-перше, встановлення неузгодженості та відхилень від ідеальної моделі системи, процесу, прийнятих процедур, виробу, організації, по-друге, пропозиції стосовно розроблення комплексу заходів для наближення до цієї ідеальної моделі з елімінуванням виявлених відхилень.

Мета проведення аудиту – створення бази даних, яку можна використовувати для оцінки компонентів логістичної системи, виявлення можливостей підвищення ефективності і продуктивності. Для цього виявляються, збираються і аналізуються дані, що описують поточні витрати і рівень обслуговування внутрішніх і зовнішніх клієнтів [1].

В аудиті логістики виокремлюють «зовнішній» та «внутрішній» аудит. Зовнішній аудит визначається як ревізія фінансових звітів установ, зобов'язаних до перевірки обліку і фінансової звітності. Його здійснюють незалежні особи (аудитори), аудиторські фірми, переважно з ініціативи господарських суб'єктів, а також у випадках, передбачених чинним законодавством.

Витрати на проведення зовнішнього аудиту зараховують до собівартості товарів, робіт, послуг [17]. Тобто основними елементами зовнішнього аудиту є незалежні особи (аудитори), метою діяльності яких є перевірка обліку та фінансової звітності.

В літературі з логістики «зовнішній аудит» логістики трактується по-іншому. Зокрема, у джерелах [23], [12] трактують це поняття не як аудит, що

проводиться незалежними учасниками, а як аудит, зосереджений на аспектах зовнішнього середовища, тобто такий, що виходить за межі підприємства, але водночас проводиться зусиллями власних його працівників без залучення зовнішніх аудиторів.

Поняття «внутрішнього аудиту» є результатом пошуків способів покращання інформаційних процесів і процесів прийняття рішень, тобто процесів управління. Внутрішній аудит визначають як «дослідження і оцінку адекватності та ефективності систем внутрішнього контролю установи, а також якості діяльності при реалізації доручених їй завдань». У такому трактуванні внутрішній аудит здійснюється інституціональною контрольною комісією, створеною керівником організації для ідентифікації існування і результативності діяльності системи внутрішнього контролю [20].

Аудит логістики слід прирівняти за значенням до аудиту бухгалтерського обліку [20]. Досить часто проведення системного логістичного аудиту компанії доручають експертам, що спеціалізуються на вирішенні проблем в цій галузі.

Логістична система функціонує завдяки ресурсному забезпеченню, складовими якого є фінанси (оплата товару, покриття витрат пов'язаних з логістичної діяльністю), люди (управляють логістичними потоками та забезпечують їх фізичне переміщення) та матеріальні ресурси (необхідні для переміщення логістичних потоків у просторі та часі).

Одним із важливих інструментів забезпечення взаємодії процесів, які реалізуються на підприємстві, в тому числі і логістичних процесів. застосовується міжнародний стандарт ISO 9000.

Таким чином, під логістичним аудитом розуміють періодичну перевірку стану окремих компонентів логістичної системи і ефективність виконання логістичних функцій/операцій. Результати досліджень основних аспектів формування зовнішнього та внутрішнього аудиту логістики дають можливість стверджувати, що ці два напрями, так само як і аудит логістики, потребують певного удосконалення, зокрема, для розвитку на ринку аудиту логістики необхідно здійснювати підготовку аудиторів з логістики, які б взяли на себе функцію незалежних учасників та сформували відповідне середовище функціонування зовнішнього аудиту логістики, яке сьогодні, на жаль, представлене тільки у вигляді елементів внутрішнього аудиту.

Список використаних джерел:

1. Байда Е.А. Подходы к оценке качества логистических услуг // Архитектурно-строительный и дорожно-транспортный комплексы: проблемы, перспективы, новации: материалы Междунар. науч.-практ. конф.: Электронный ресурс. – 2016. – С.972-976.
2. Біліченко В. В. Основи логістики : навч. посіб. / В. В. Біліченко, Ю. Ю. Буренніков, С. О. Романюк ; М-во освіти і науки України, Вінниц. нац. техн. ун-т. — Вінниця : ВНТУ, 2017. — 128 с.
3. Корпоративная логистика. 300 ответов на вопросы профессионалов / Под. общ. и научн. ред. проф. В.И. Сергеева. – М.: ИНФРА-М, 2005. – 976 с.
4. Маркетинг та логістика в системі менеджменту : тези доп. XII Міжнар. наук.-практ. конф. : Львів, 25–27 жовт. 2018 р. / Нац. ун-т "Львів. політехніка" [та ін.]. — Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2018. — 295 с.

- 5.Окландер М.А., Хромов О.П. Промислова логістика: Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 222 с.
- 6.Сток Дж.Р., Ламберт Д.М. Стратегическое управление логистикой: Пер. с 4-го англ. изд. – М.: ИНФРА-М, 2005, XXXII. – 797 с.
- 7.Поплавський А. В. Логістика : навч. посіб. / А. В. Поплавський, О. Ю. Хохлюк, С. С. Горобець ; М-во освіти і науки України, Вінниц. нац. техн. ун-т. — Вінниця : ВНТУ, 2017. — 99 с.